अभिज्ञाय सुदेवं तं दमयन्ती युधिष्ठिर ।
पर्यपृच्छत तान्सर्वान्क्रमेण सुहृदः स्वकान् ॥ २७ ॥
रुरोद च भृशं राजन्वैदर्भी शोककर्षिता ।
दृष्ट्वा सुदेवं सहसा भ्रातुरिष्टं द्विजोत्तमं ॥ २८ ॥
ततो रुदन्तीं तां दृष्ट्वा सुनन्दा शोककर्षितां ।
सुदेवेन सहैकान्ते कथयन्तीं च भारत ॥ २९ ॥
जननीं कथयामास सैरंध्री रुदिते भृशं ।
ब्राह्मणेन सहागम्य तां वेद यदि मन्यसे ॥ ३० ॥
अथ चेदिपतेर्माता राज्ञश्चान्तःपुरात्तदा ।
जगाम यत्र सा बाला ब्राह्मणेन सहाभवत् ॥ ३१ ॥
ततः सुदेवमानाय्य राजमाता विशांपते ।
पप्रच्छ भार्या कस्येयं सुता वा कस्य भाविनी ॥ ३२ ॥
कथं च भ्रष्टा ज्ञातिभ्यो भर्तुर्वा वामलोचना ।
त्वया च विदिता विप्र कथमेवंगता सती ॥ ३३ ॥
एतदिच्छाम्यहं श्रोतुं तत्तः सर्वमशेषतः ।
तत्त्वेन हि ममाचक्ष्व पृच्छत्या देवरूपिणीं ॥ ३४ ॥
एवमुक्तस्तया राजन्सुदेवो द्विजसत्तमः ।
सुखोपविष्ट आचष्टे दमयन्त्या यथातथं ॥ ३५ ॥

॥ इति नलोपाख्याने षोडशोऽध्यायः ॥

सुदेव उवाच ।

विदर्भराजो धर्मात्मा भीमो नाम महाद्युतिः ।
सुतेयं तस्य कल्याणी दमयन्तीति विश्रुता ॥ १ ॥